

Hallå där! Amerikansk bison är en imponerande syn om än i öronmärkt tappning.

Masslakt när bisonoxen utrotades

■ Amerikansk bison eller bisonoxe kallas också buffel och är en art i familjen slidhornsdjur, underfamiljen oxdjur. Boghöjden är omkring 185 centimeter. Vikten ligger vanligen mellan 350 och 900 kilo, vilket gör den till det största nu levande landdjuret i Nordamerika. Den tyngsta kända individen hade en vikt på 1 700 kilo.

Liksom sin europeiska släkting visent har den ett kort, brett huvud och på manken en stor puckel, vilken bildas genom att tornutskotten på ryggraden är förlängda.

Bison fanns tidigare i skogar och på prärier i stora delar av Nordamerika. Man räknar med att närmare 60 miljoner djur strövade över prärien i början av 1800-talet. Under mitten och slutet av det seklet utrotades den nästan helt.

Det främsta skälet till att den okontrollerade kommersiella bisonjakten omkring 1870 övergick till systematisk utrotning var att man därmed kunde tvinga in befolkningarna i reservat och göra dem beroende av bidrag från den federala regeringen. Utrotningsjakten organiserades av de stora järnvägsbolagen och USA:s armé i samarbete.

Järnvägsbolagen tog hand om det praktiska fältarbetet och betalade jägare för att skjuta hela hjordar till sista buffeln, oavsett om man klarade av en kommersiell hantering av dem eller ej. Jakten blev så effektiv att det 1894 fanns bara 800 individer kvar.

Under denna tid av masslakt blockerade arméns ledning alla försök att den politiska vägen sätta stopp för utrotningen. Särskilt general Philip Sheridan var mycket aktiv i detta sammanhang men även president Ulysses S Grant gav i handling sitt stöd för denna

linje. Han stoppade nämligen en lag som godkändes av kongressen och skulle ha räddat bisonbeståndet.

Den mest kände buffeljägaren var översten William Cody, mera känd som Buffalo Bill. Han lär ha skjutit 4 000 bufflar på 18 månader.

Nu finns bison huvudsakligen i nationalparker och andra skyddade områden. Man har också börjat föda upp bison på boskaps rancher, och därmed har totalantalet ökat kraftigt. Mellan 1970 och 1990 fördubblades antalet i USA bland annat tack vare skydds zoner i Yellowstone nationalpark som hjälpte arten att överleva. I dag finns troligtvis 350 000 bisonoxar.

Bisonkött är magrare och innehåller mindre kolesterol än vanligt nötkött och värderas därför högt. Man har försökt att korsa bison, buffalo, och nötkreatur, cattle, men avkomman "cattalo" är steril.

